

Hälso- och sjukvård
Henrik Wahlström

Hälso- och sjukvårdsnämnden
HSN/371/2024
2024-04-08

Folktandvården våren 2024 – nuläge, konsekvenser och åtgärdsförslag med allmäntandvården i fokus.

Ärendebeskrivning

Vid sitt sammanträde 21 mars 2024 (§23) mottog hälso- och sjukvårdsnämnden inledande information om aktuellt läge inom Folktandvården. Informationen fördjupas nu, med huvudsakligt fokus på allmäntandvården.

Inom allmäntandvården är bemanningsläget sedan en förhållandevis lång tid generellt svårt, vilket nu i allt större utsträckning ger negativa effekter för vuxna som är listade vid Folktandvårdens 15 allmäntandvårdskliniker. I det effektiva tandvårdsteamet som kan tillhandahålla ett helhetsutbud finns tandläkare, tandhygienist och tandsköterska i olika omfattningar. Alla kompetenser behövs för att en god och komplett tandvård ska kunna erbjudas och klinikerna ska vara attraktiva arbetsplatser. Utifrån att allmäntandvården delvis är konkurrensutsatt innebär varje tillkommande team att intäkterna överstiger kostnaden om tillräcklig andel vuxentandvård kan utföras. De senaste åren har andelen vuxentandvård som kunnat schemaläggas minskat och därmed ökar väntetiderna för vuxna på ett sätt som nu påverkar munhälsan hos de listade patienterna.

Inom specialisttandvården ses också personella utmaningar, med sänkt produktivitet och ökande väntetider inom vissa team. Den bemanningsbrist som finns här är särskilt försvårande ur ett kompetensförsörjningsperspektiv, då det i regionen ska det finnas möjlighet till anställning för tandläkares specialiseringstjänstgöring i en omfattning som motsvarar det planerade framtida behovet.

Folktandvården befinner sig i en mycket svår situation. Utifrån gällande prioriteringsordning går barntandvård före vuxentandvård i så gott som alla avseenden. Enda undantaget är akuta vuxenfall som går före ickeakut barntandvård. I slutändan leder detta till att vuxnas behov av förebyggande tandvård och åtgärder som inte är direkt akuta åsidosätts. Eftersom bemanningsproblematiken rått länge har fler vuxna patienter fått vänta allt längre på sin planerade tandvård, vilket leder till att fler vuxna nu söker akuttandvård med på grund av sämre munhälsa och akuta tandbesvär. På grund av resursbristen kan dessa besvär inte alltid åtgärdas fullt ut.

En rapport har sammanställts där nuläge, konsekvenser och åtgärdsförslag med huvudsakligt fokus på allmäntandvården redovisas.

Regiondirektörens förslag

- 1a. Hälso- och sjukvårdsnämnden bedömer att omfattningen övrig tandvård för personer från och med det år de fyller 24 år är för låg. Andelen bokad tid för vuxna i allmäntandvården ska därför under perioden 2024-05-01 till och med 2024-12-31 öka till 55%.
- 1b. En riskanalys av potentiella undanträngningseffekter på grund av ökad andel bokad tid för vuxna ska genomföras och presenteras vid nämndens sammanträde i juni.

- 1c. Andel bokad tid för vuxna i allmäntandvården ska följas upp i samband med tertialrapporten per april, delårsrapporten per augusti och i årsbokslutet, samt i en fördjupad uppföljning vid nämndens sammanträde i november.
2. En utredning av Folktandvårdens utbudspunkter ska genomföras. Utredningen ska beakta geografisk lokalisering och personell dimensionering, med särskild hänsyn tagen till robusthet och framtida kompetensförsörjningsbehov. Den ska också innehålla uppgifter om befintliga utbudspunkters behov av underhållsinsatser och lokalförändringar. Utredningen ska särskilt se över möjligheten till mobila lösningar och ska i sin helhet rapporteras vid nämndens sammanträde i november.
3. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppmanar Regionstyrelsen att inför 2025 se över ersättningsmodellen för Vårdval allmäntandvård för barn och unga, avseende effekten av sanktionen vid förseningar, samt att värdera vilken effekt en förändring av denna kan medföra, för att barntandvården i större utsträckning fördelas jämnt mellan de utförare som finns i länet.
4. En utredning av Specialisttandvårdens framtida personella dimensionering och därvid följande lokalmässiga behov ska genomföras och rapporteras vid nämndens sammanträde i november.

I tjänsten

Sara Lewerentz
Regiondirektör

Anna Granevörn
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Utdrag till

Regionstyrelsen, Regiondirektör, Hälso- och sjukvårdsdirektör, Divisionschef Nära vård, Folktandvårdschef, Utvecklingsstrateg hälso- och sjukvårdsdirektörens stab.